

Előfizetési ár:

Postán küldve:
 Egész évre 32.—
 Fél „ 16.—
 Negyed „ 8.—
 Egy hóra 3.—

ELLENZÉK

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési ár:

Házhoz hordva:
 Egész évre 32.—
 Fél „ 16.—
 Negyed „ 8.—
 Egy hóra 3.—

Szerkesztőség:

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 35. sz., em.

Alapította: Bartha Miklós.

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Deák F.-utca 35. Telefon 9.

Ki lesz a miniszterelnök?

Ez a kérdés izgatja most leg-erősebben nemcsak a politikai világot, hanem az egész magyar közvéleményt is. Elkezdve Budapesttől az egész országban foly a találgatás, a kombináció erre vonatkozólag. A lapok is favorizálják már ennek vagy annak a vezéripolitikusnak a nevét, de biztosat nem tud senki, kivéve a királyt, aki körülbelül már az eddigi kihallgatások rendén kiszemelte a jövő miniszterelnököt. A király azonban eddig e tekintetben még nem nyilatkozott és a Bécsből érkezett tudósítások szerint csak akkor fogja elhatározását tudatni, midőn a kihallgatásokra kiszemelt politikusok audienciái véget fognak érni. Ez pedig a hét vége felé várható és láthatólag még vasárnap előtt tudni fogjuk, hogy kit biz meg a király kabinetalakítással.

Az eddig legsűrűbben emlegetett miniszterelnöki jelöltek közül legtöbb sánsza van Andrássy Gyula és Apponyi Albert grófoknak, akik még ez idők szerint a jelenlegi parlamenti viszonyok között a koncentrációs kabinet létesítését tartják a legcélszerűbbnek. Igaz, hogy Tisza és pártja még mindig debakálnak a koncentrációs kormány ellen, de ismerve a munkapárt születését és összetételét, ha csakugyan a király is koncentrációs kabinet alakítására fog megbízást adni, úgy a hatalomhoz szokott munkapárt egy része hamar frontot fog változtatni és oda hagyja vezérét. És így csakhamar a parlamentben is meg lenne a többsége.

Meghiúsult orosz offenzíva.

Berlinből jelentik: Rigából érkezett hiteles jelentések szerint az oroszoknak egy, az ottani szakaszon óriási erővel előkészített offenzíváját az összes csapatok zendülése miatt nem lehetett végrehajtani.

A háború hírei.

Az olaszok folytatják támadásaikat. — Csapataink mindenütt acélkeményen ellenállottak. — A tizedik isonzo-i csata óta 14.500 foglyot ejtettünk. — Orosz-román támadások előtt. — A keleti harctéren is megindult a harci tevékenység.

A tegnapi történet harci eseményekről a hivatalos jelentések a következőket mondják:

Az olaszok rohama délből északi szárnyunk ellen kezdődött, délután azonban hatalmas bevezető ágyútűz után az előbb említett egész szakaszra áterjedt. Több ízben elkecseregett közelharcokra került a sor, amely északán át is tombolt. Arcvonalunk az ellenség minden erőfeszítésével szemben egész kiterjedésében acélkeményen helyt állott. — Jamianotól délre tegnap délelőtt ismét négyszer tört az ellenség állásaink ellen, ekkor nagy veszteségein felül foglyok-

ban 15 tisztet és 800 főnyi legénységet vesztett. A tizedik Isonzo-csata kezdete óta beszámított foglyok száma 14.500-ra rug.

A nyugati fronton kisebb harcok folytak tegnap.

A keleti harctérről pedig ezeket jelenti Ludendorff:

A harci tevékenység az utóbbi napokban az arcvonal több szakaszán fokozódott. — Orosz-román támadásokra el vagyunk készülve.

BCU Cluj / Central University Library Clujcs.

Kopenhágából jelentik: Kerenszky orosz hadügyminiszter napiparancsot adott ki, a melyben közli, hogy az ideiglenes kormány által március huszadikán kidolgozott katonai jogok érvénybe lépnek. A napiparancs 18 paragrafust tartalmaz, amelyek közül a legfontosabb a katonák joga, hogy bármely egyesületbe beléphetnek, továbbá lelkiismereti és

politikai szabadságuk és az, hogy szolgálatukon kívül polgári ruhát ölhetnek. A 12. paragrafus megszünteti a kötelező tisztelgést. A 14. paragrafus arról szól, hogy senkit sem lehet ítélet nélkül megbüntetni. Háborús operációk alatt a főparancsnoknak joga van megbüntetni azokat, akik nem engedelmeskednek parancsainak.

A válság.

Mint már jelentettük, József főherceg, akinek missziója elsősorban arra irányult, hogy a kormány lemondásának elfogadása folytán beállott válságból való kibontakozásnál mint homo regius lépjen érintkezésbe Budapesten a parlamenti pártok vezető embereivel és a magyar közéletnek párton és parlamenten kívül álló vezető egyéniségeivel, missziójának ezt a részét egyelőre befejezte.

A szombati nap folyamán gróf Tisza István, Lukács László, Berzeviczy Albert és Návay Lajos, püünkösdi vasárnapján pedig Némethy Károly belügyi államtitkár, gróf Andrássy Gyula, Wekerle Sándor és gróf Zichy János véleményét hallgatta meg. Tárgyalásainak eredményéről jelentést tett a királynak és vasárnap este 9 óra 35 perckor azzal utazott el Budapestről, hogy a további kihallgatások során előálló szükséghez képest a király parancsára bármikor újból megjelenik és a válságból való kibontakozás munkájában továbbra is rendelkezésre áll. József főherceg már visszautazott a harctérre.

Wekerle nem akar miniszterelnök lenni.

Wekerle Sándor többek előtt kijelentette, hogy semmi körülmények között sem hajlandó részt venni az aktív politikában.

A katonaképviselők szabadságolása.

Mint Budapestről jelentik, a holnap, nap folyamán intézkedés történik az irányban, hogy a katonai szolgálatot teljesítő törvényhozók — akiknek jelenlétét a válságból való kibontakozás munkája feltétlenül szükségesé teszi — azonnal szabadságoltassanak.

Tisza lapja, az „Az Újság“ azt írja, hogy Andrássy minden lehetőséget elkövet, hogy a kormányalakítás terhe alól szabaduljon. Mint ahogy — köztudomás szerint — a koalíció többségre jutásakor 1905-ben is szabadkozott a kormányváltástól. Akkor a függetlenségi párt vezényszó-politikája tartotta vissza a kormány átvételétől, most pedig a függetlenségi párt egyik frakciójának a választójogi követelménye, a másik a kiegyezést illető állásfoglalása ejtette gondolkodóba és hátráltatja elhatározását.

A katonai ügyi osztály visszaélései.

Dr. Föder Ottó tanácsost, katonai ügyi előadót és büntársait letartóztatták.

Napok óta nagy izgalomban tartja a kolozsvári közönséget az a hír, hogy a városi katonai ügyi osztálynál a határszéli rendőrség bűnös visszaélések nyomára jött, aminek következtében dr. Föder Ottó tanácsost, katonai ügyi előadót és Zobácz Viktort, az ügyosztálynál alkalmazottapidijas tb. fogalmazót letartóztatták. A katonaszabadság nagy riadalmat okozott annál is inkább, mert az első hírek egész bünszövegetekről beszélték és mindenki önkényesen ártatlan embereket meggyanúsított és letartóztatásokat híresztelte.

Mi a helyzet tisztázása végett kérdést intéztünk az ügyészséghez, hogy megengedhető-e az ügy tárgyilagossá leközlése, de tagadó választ kapván, a mai napig nem írhatuk meg az ügy valódi állását. Tegnap azonban a szenzációs ügyről egyik budapesti lap tudósítást közöl, amely tudósításnak bizonyos tendenciózus éle is érezhető. Ezzel szemben megállapítjuk, hogy Föder Ottó és társa bűnös manipulációért senki más felelősség nem terhel és itt másokat illető hivatalos mulasztásról szó sem lehet.

Dr. Föder Ottó.

Dr. Föder Ottó egészen fiatalon került a nagy felelősséggel járó katonai ügyi osztály élére, mint tanácsos. Sem a komolysága, sem az arravalósága nem predesztináltak erre, de annak idején kétségtelenül egy kis protekció segítette a gyors emelkedését. A tanácsosokkal együtt járó könnyelműség is okozhatta, hogy karrierjének hamarosan nyakát szegte. Sokaknak feltűnt, hogy mulató ember, de azt is tudták, hogy sok adóssága van és így kezdetben nem gondolhatta senki azt, hogy bűnös uton is pénzt szerez. Csak akkor vált gyanússá a dolog, mikor a háború kitörése után mindenki érezte a reá nehezedő dragság súlyát és mindenki szükségét szenvedett. Föder azonban most élte legvigább napjait. Szépszámu adósságait egymásután fizette ki s a mellett a pezsgős vacsoráknak sem volt híjával. És a míg más tisztviselők értéktárgyaikat a zálogházba helyezték, ő fényűző életmódot folytatott és elegánsan rendezkedett be. A fáma ekkor már különös dolgokat suttogott. A gyanú nőtt és a könnyelmű ember még ekkor sem látta, hogy a sötétszárnyu végzet feje felett lebeg. A könnyű siker elbizakodottá tette s a pénz bősége megzavarta abban, hogy tettének következményét mérlegelje. Ugy hogy még akkor is gondatlanul pezsgőzött, a New York éttermében, a mikor egyik büntársa: Zobácz Viktor már az ügyészség foglya volt.

Zobácz Viktor.

A katonai ügyi osztály másik letartóztatottja: Zobácz Viktor, aki szintén fiatal ember és orvosi pályára készült, de ezt abba hagyván, mintapidijas tb. fogalmazó nyert alkalmazást Föder mellett. Zobácz is a háború harmadik esztendejében arról lett nevezetes, hogy amíg mások szegényedtek és nélkülöztek — ő gazdagodott és vidám lakomák mellett üzte el az unalmat. Gazdaságot állított be és tehenészetet volt, amelynek eredetét meglehetősen homály borítja. Akik régebben ismerték Zobácz Viktort, tudták róla, hogy szerényebb viszonyok között élő ember s így méltán kellett feltűnést az a jólét, mely most körülvette. A katonai ügyi osztálynak ez a két boldogságban élő embere irigység tárgya volt sokak előtt, akik suttogva bár, de megis érdeklődtek a dolgok ilyen fényes fordulata iránt. Nem maradhatott tehát titokban azok előtt

se, akik hivatalból kísérik figyelemmel az eseményeket. Csak a vak nem látta, hogy a jólét titkát a tyúk is kikaparja.

A visszaélések és pénzszerzés leleplezése.

A büntügyi hatóság, nevezetesen a határrendőrség és a detektív ügyosztály már a letartóztatást jóval megelőzőleg titkos megfigyeléseket eszközöltek. Látták a vig életet és megfigyelték azt is, hogy sok idegen illetőségű érdeklődik a katonai ügyi osztály vezetőjénél, akivel a hivatalos órákon kívül találkozóra jönnek össze és titkos megbeszéléseket folytatnak. Az is feltűnt a hatóságoknak, hogy igen sok idegen ember — főleg galíciai, bukovinai, de az ország más részéből is — kolozsvári igazolvány alapján nem teljesít katonai szolgálatot. Voltak sokaknak olyan igazolványai is, amelyek szerint jelentkezni nem kötelesek. Ekkor történt, hogy a május 18-iki sorozás alkalmával nehány detektív az állítási kötelezettek közé vegyült s csakhamar megállapították, hogy csónkák, bénák, sérültek és más *alkalmatlanok* egész sokasága a távol maradt *alkalmások* neve alatt jelentkeztek sorozásra és ezen amevü alkalmatlanokat a katonai ügyi osztály igazolta. Hogy aztán a hamis igazolványok kiállításáért az illetők mennyit fizethettek az untauglich nyomorékoknak és mennyit az ezeket igazolóknak, azt a vizsgálat fogja kideríteni. Aunyt már is megállapították, hogy egy Herschkovits Miksa nevű bevándorolt, jelenleg kolozsvári bazáros volt a főgynök. Neki nagy szerep jutott abban, hogy összeszedje az ügyfeleket. Ez a bazáros összekötésben állott a messze vidékekről ahonnan ha valaki elküldte az ezeket a hamis igazolványokat, akkor el kellett jönnie, mert úgy is megkapta az alkalmatlanságát igazoló okmányt. Megállapították, hogy ez a Herschkovits állandó összekötésben volt a katonai ügyi tanácsossal és a fogalmazóval. Letartóztatásakor 21 ezer koronát találtak nála.

Az alkalmatlan előállók között mint furfangos és ravasz alak szerepel egy Katz Sándor nevű zsidó templomszolga. Ez már Budapesten is, sőt Nagyváradon is állott elő, de ott hamar gyanút fogott és megugrott. Később Teitelbaum Samu név alatt elfogató-ság folytatta üzleteit. Ilyen foglalkozásuak voltak még többen. Ezek közül a következőket tartóztatták le:

Kolozsváriak:

Herskovits Miksa bazáráros,
Kopolovics Zélig talmudista,
Rosenfeld Farkas cipész,
Janovits Péter fakereskedő,
Hübschmann Alajos kereskedő,
Grün Emánuel talmudista,
Schvarcz Henrik kóser vendéglős,
Agócsi Gyula borbélysegéd.

Vidékiek:

Taub Mózes budapesti szatócs,
Ziszovics Hermann huszti rongyszédő,
Guttman Józsu.

Még egy köztisztviselő letartóztatása kellett feltűnést. Dr. Szabó Gyula a III-ik kerület kapitánya szintén az ügyészség vendége. A Szabó bűnössége szintén a katonai ügyosztály manipulációival áll összefüggésben.

A vizsgálat.

A vizsgálat eddigi eredményét természetesen egyelőre nyilvánosságra hozni nem lehet. Ez most minden irányban a legszigorubb folyamatba tétetett. A letartóztatásokat dr. Jódy Endre határrendőrségi kapitány eszközölte és a vizsgálatot dr. Encsy Kálmán kir. ügyész végzi sok ambícióval és mindenre kiterjedő figyelemmel.

Mibe került a cári uralom?

Rettentő drágán fizette meg az orosz nép azt a fényűzést, hogy cári uralmat ismert el maga fölött. Amíg a Romanovok a nyakán ültek, még csak szóvá sem tehette azt az örült költsékezést, amibe a cárizmus került s mukkanás nélkül kellett túrnie az óriási anyagi terhet. Az 1917-iki márciusi mozgalom elsöpörte a cári intézményt, most tehát bele lehet tekinteni a mult adaiba.

Az ugynevezett udvari miniszteriumnak egymagában évi 42 millió 148 ezer rubel volt a bevétele, a kiadásai ellenben így alakultak: a cári család évi háztartása csekély 867 ezer rubelt emésztett föl, a pétervári paloták évi fenntartása 2 millió 460 ezer rubelt követelt, a péterhofi palota évi 1 millió 117 ezer rubellel szerepelt, a carskoje szelói palota pedig csaknem 2 millió (pontosan 1,935.000) rubellel könnyített az államkincstáron. Gacsina és Moszkva cári palotái 1 millió 144 ezer rubelt vittek el.

Csak maga az udvari marsalli hivatal évi 1 millió 619 ezer rubelen alól nem adta a szükségleteit, főistálló és kocsi-, valamint gépkocsiszínekre 1 millió 338 ezeret költöttek. Ha a cár néhány nyulat lött, vagy őzet, szarvast hajtottak elébe, ezért a fejedelmi mulatságért az orosz nép évente 345 ezer rubelt fizetett.

Nevetsegesnek tűnik föl, pedig komoly való, hogy az udvari szerelvények, evészközök kilincsek fényesítése 39 ezer rubelt emésztett föl évente, a paloták biztonsági védelme, őrségei már 1 millió 41 ezer rubelbe kerültek. Meg kell jegyezni, hogy az elősorolt tételek jórészt csak az udvari miniszterium büdzséjére vonatkoztak.

Voltak azonban még egyéb jövedelmek, s fentartási forrásai a cári családnak. Az I. Pál cár által megteremtett, illetőleg rendezett cári vagyon husz év előtt, 1897-ben évi husz millió rubel jövedelmet hajtottak. Az ugynevezett állami s koronauradalmak két óriási szibériai kerületben (az altaji és nercsinszkiben), ahol rengeteg nagy a bányaterület, terülnek el. Az altaji kerületi uradalmak 41 millió 600 ezer deszjatintát ölelnek föl, ami megfelel Franciaország öthatodrészenek, ebből 16 millió deszjatina volt a cáré. Ennek az óriási területnek majdnem fele erdőség.

A nercsinszki kerület 24 millió deszjatina területéből 10 millió a cáré. Rendkívül sok az arany, ezüst, vas, ólom és szóda található itt. A bányaszat a cári magánkincstár kizárólagos joga volt, ami természetesen bányatörvény hatott a bányáipar fejlődésére.

Természetes, hogy a cári uralom bukása ezektől a fölösleges terhektől eszenul megszabadítja az orosz népet, mert ha nem is engedik Romanov ezredet és hozzátartozóit éhen veszni, azért minden esetre olcsóbban fizetik ki őket, mint amily drágán elősköztött a cár, amikor még napkeleti bálványként tisztelték és hajlodoztak előtte.

Éhínség előtt áll a világ.

A Magyar Gazdák lapja írja:

Ha az ellenséges és semleges világ helyzetét tekintjük a gabonaellátás tekintetében, még inkább szembetűnik ami mezőgazdaságunk szolgáltatása, mely nehéz viszonyok között győzelemre segít bennünket a gazdasági harcban. Houston, az Egyesült-Államok földművelésügyi minisztere mondta ki elsőnek az amerikai kongresszus mezőgazdasági bizottságában, hogy a világ éhínség előtt áll s épp ezért a legközelebbi hónapokban Amerika is kénytelen lesz adagolni az élelmiszereket. A helyzet valóban igazolja az amerikai miniszter jóslatát. Az entente-államokat először a Dardanellák elzárásával érte súlyos csapás, mert Románia és Oroszország óriási gabonakészletei, amelyek a tengeri világforgalomban a gabonaszállító hajók egyharmadát szokták elfog-

lani, hozzáférhetetlenekké váltak számukra. Hogy ez minő fájdalmas csapás volt, mutatja a gallipoli ostrom, melyet egyenesen emiatt indítottak meg, de amely kudarcra végződött. Akkor Észak-Amerika szállította egyedül a gabonát az ellenséges és semleges államoknak. De az utóbbi két évben az Egyesült-Államoknak s Kanadának is oly rossz termése volt, hogy a termés-csökkenés sokkal nagyobb, mint a békeévekben kivitt gabonamennyiség. Ehhez járul a gabonaárak rohamos emelkedése úgy, hogy most már három és félszer olyan drága a buza Amerikában, mint a háboru előtt.

Ezek után az ántánt csak Indiából és Ausztráliából várhat gabonát, amire annál is inkább szüksége van, mert Franciaországban veszedelmesen sok föld maradt vetetlenül. Indiából és Ausztráliából azonban — nem is tekintve a tengerelattjáró veszedelmet — nagyon sok nehézségbe ütközik a gabonaszállítás. A hajók negyed év alatt fordulnak meg s egyre kevesebb lesz a hajó, amely a szállításra rendelkezésre áll. Ehhez járul, hogy a különböző harctereken lévő hadseregek sokkal nagyobb készleteket fogyasztanak el gabonából, mintha otthon lennének polgári foglalkozásukban. A veszedelmes fejleményektől a semlegesek sincsenek megkímélve, amelyek takarmánybevitel megnehezülése folytán szintén csökkenteni kénytelenek állatállományukat. Joggal jellemzi a helyzetet egyik német lap így:

„Európa gabonatermése csökkent s állatállománya erősen meg van támadva; Amerikában két rossztermés következett egymásután; ott és Európán kívül a rendes körülmények között kiegyenlítésre szolgáló gabonakészletek rövid időn belül az utolsó szemig elfogynak; Oroszországnak kivitelre nem jutó terméshelyiségei megromlás folytán szintén hasznavehetetlenek lesznek; ehhez járulnak a rohamosan emelkedő árak s a növekedő hajóhiány.”

Valóban ez a helyzet képe, melyből a világinőség réme mered Európa felé. Magyarország és a központi hatalmak többi országainak előnyére válik az, hogy a három esztendő alatt kitűnő iskolán ment át mezőgazdaságuk és közigazgatásuk. A mezőgazdasági termelést ily körülmények között nagyobb erővel kell támogatni, mint bármikor s el kell itélni azt a gazdasági politikát, mely a termelés rovására akarja az árakat leszorítani, ahelyett, hogy a termelés költségeinek az emelkedését az ipari cikkek maximalálásával megakadályozná.

HIREK

— **A kolozsvári munkapárt és Tisza.** Tegnap este az egyik kolozsvári kávéházban beszéltek, hogy a kolozsvári munkapárt rendkívüli városi közgyűlés összehívását fogja sürgetni. Ezen az ülésen bizalmat akarnak szavazni Tisza István miniszterelnöknek azért a meg nem hálálható elhatározásáért, férfias bátorságáért, mellyel a nemzet boldogságát igyekezett előmozdítani mikor lemondott.

— **A tanulók mezei munkája.** A közoktatásügyi miniszter körlevelet intézett minden magyarországi iskola igazgatójához s ebben a körlevélben arra hívja fel őket, hogy a tanulói munkáscsoportok szervezését az idén is folytassák. A miniszter részletes utasítást ad a szervezésre vonatkozóan.

— **Angol egyenruha az amerikai katonáknak.** Genéből jelentik: A *Matin* newyorki távirata szerint az amerikai vezérkar hosszas tanulmányozás után elhatározta, hogy az amerikai csapatok uniformisának mintájául az angol egyenruha fog szolgálni.

— **Fedák Sári birtoka.** Ipolyságról jelentik: Fedák Sári megvásárolta másfél millió koronáért gróf Oberndorff Hugó Királyfiapuszta nevű birtokát Hont vármegyében.

— **Mennyi hus fogy Párisban?** Nehány héttel ezelőtt a párisi lapok azon mulattak, hogy Bécsben az élelmiszerhiány már annyira fokozódott, hogy a lakosság kénytelen a hadizónában leölt lovak husát fogyasztani. Mig ezt a valótlan állítást a tényleges viszonyok alapján meg lehetett cáfolni, a párisi „*Temps*” május 13-iki száma ezeket írja: A párisi lóhus-árusok egy küldöttsége kérte Violette népélelmezési minisztert, hogy a lóhusfogyasztást kapcsolja ki a korlátozó rendelet alól, mivel a levágásra szánt lovak az angol és a francia frontról oly nagy mennyiségben érkeznek, hogy a fogyasztás korlátozása esetén lehetetlen minden lóhúst elárusítani. A lóvágatás fokozásának bizonyítására a küldöttség a miniszter elé a következő kimutatást terjesztette: 1915 januárjában levágtak körülbelül 2000 lovat, 1916 januárjában 3 ezret, 1917 januárjában körülbelül 5000-et.

— **Kolumbácsi légy.** Lippán és a környékén — mint tudósítónk jelenti — szokatlan nagyszámban pusztít a kolumbácsi légy. A légyveszedelem miatt semmiféle jószág sem mehet ki a legelőre, sőt a mezei munkát sem lehet elvégezni. Csak az alapos eső pusztíthatná el a legyeket, esőt azonban, sajnos, hiába várnak Lippa vidékén.

— **Cápát esznek a dalmátok.** Raguzából jelentik: A halászok a napokban egy óriási cápát fogtak, amelyet különként 2 K 40 fillérrel árúsítottak. A cápa hus nagy keresletnek örvendett és néhány óra alatt teljesen elfogyott az egész hal.

— **A gyergyótekerőpataki hősök.** Csikszeredából írják: Gyergyótekerőpatak kilenc polgárát, akik előrehaladott koruk miatt nem menekültek el az oláhok elől és a nagy oláh visszavonulás alkalmával fosztogatásra és gyújtogatásra hátramaradt nyolc oláh katonát lefegyvereztek és bevonuló csapatainknak átadták, most katonai kitüntetésben részesítették. Farkas József a kis ezred vitézségi érmei, Antal Ferenc, Simon János, Farkas István, Kolonbán Mátyás, Bernád József, Albert József, Csusz János és Nagy Sándor pedig a bronz vitézségi érmet kapta.

— **Egy orosz fogoly szerelmi drámája.** Aradról jelentik: Az „Arad és Vidéke” nyomdájában dolgozott Filippovich Golovkin-Tivadár samarkandi származású 23 éves orosz fogoly. Otthon tanárjelölt volt, a szülei gazdagok és állandóan sok pénzt kaptak hazulról. Az orosz fogoly beleszeretett Lukács Mária 17 éves nyomdai munkáslányba, a lány azonban nem viszonzta a hadifogoly érzelmeit. A fogoly nemrégén munkaadójával, Kalmár Nándorral Budapesten volt, innen levelet írt a leánynak, aki azonban a többi nyomdászlány előtt nevetve eltépte a szerelmeslevelet. Ez az eset felbőszítette az orosz, aki tegnap délután a nyomda udvarán hátról kétszer rálőtt a leányra, majd önmagára lőtt. Minden lövés talált; a leány súlyosan megsebesült a tüdején és a veséjén, a harmadik golyó pedig az elkeseredett fogoly szájába fúródott és azonnal megölte.

— **Képesített zongoratanítónő, németül korrekt beszél, francia nyelvből is ad oktatást, egy sósfürdőn lakó keresztény családnál július hónapra teljes ellátást keres.** Feltételek levélben. Tudakozódni az „Ellenzék” kiadói hivatalában.

Felhívás előfizetésre!

Junius

1-ével új előfizetésre hívjuk fel lapunk olvasóit.

Lapunk előfizetési ára:

Negyedévre . . . . . 8 K
Egy óra . . . . . 3 K

Kérjük mindazokat, akik előfizetési díjaikkal hátré válnak, szíveskedjenek azokat megelőző megküldeni.

LEGUJABB

Az „Ellenzék” távirat-telefon- és expressztudósításai.

Két orosz hajó elsüllyesztése.

Budapest, május 30.

Konstantinápolyból jelentik: A Boszporusz bejáratánál huszonhetedikére virradóra elsüllyesztettünk két orosz aknalerakó hajót.

76.000 tonna elsüllyesztése.

Budapest, május 30.

Berlinből jelentik: Az admirális jelentik: Az Atlanti-óceánon és a csatornában újabban 26,000 tonna, a Földközi-tengeren pedig 50,000 tonna hajóteret süllyesztettünk el.

Anémet szocialisták elutazása Stockholmba

Budapest, május 30.

Berlinből jelentik: A német szociáldemokraták kiküldött képviselői és a szakszervezetek nagybizottságának képviselői tegnap elutaztak Stockholmba, ahol június 3-ikán megkezdik a tárgyalásokat.

Wekerle Bécsben.

Budapest, május 30.

Bécsből jelentik: Wekerle volt miniszterelnök ideérkezett és itt lakó fiánál szállott meg.

Wekerle a királynál.

Budapest, május 30.

Bécsből jelentik: A király ma a főhadiszálláson hosszabb kihallgatáson fogadta Wekerlét.

Tisza a frontra utazik.

Budapest, május 30.

Tisza István tegnap szűkebb barátai körében kijelentette, hogy a legközelebbi napokban a frontra utazik és a háboru alatt nem fog aktív politikával foglalkozni.

Reval kiürítése.

Budapest, május 30.

Stockholmból jelentik, hogy Revalnak, az oroszok általi kiürítése küszöbön áll. Az elmúlt napokban tizezer ember menekült el a városból. A nép előzönlése egyre tart.

Elesapott olasz tábornokok.

Budapest, május 30.

Luganoból jelentik, hogy a *Corriere della Sera* szerint néhány tucat olasz tábornokot tehetetlenségük miatt állásukból elmozdítottak.

Letartóztatott szerb vezérkar.

Budapest, május 30.

Stockholmból jelentik: Az odeszszai főparancsnok május 15-én hadseregparancsot adott ki, amelyben sajnálatos és megengedhetetlen körülménynek tartja, hogy a szerb hadosztály egész vezérkarát az odeszszai

munkástanács rendeletére letartóztaták. Ez szerinte ellenkezik a népjogokkal.

Fagy Moszkvában.

Budapest, május 30.

Berlinből jelentik: Hétfőn és kedden erős fagyhullámok lepték meg Moszkva városát. Három centiméternyi hó esett és jeges vihar dühöngött.

Olasz nyilatkozat az isonzoí harcokról.

Budapest, május 30.

Berlinből jelentik: Civrinini, a Corriere della Sera harctéri tudóstója azt írja a karszti harcokról, hogy az ellenség ágyutüze mindent felülmul. A magyar és osztrák csapatok minden támadásra ellentámadással feleltek és csakolyan dühvel harcolnak, mint az olaszok. Ilyen körülmények között természetesen, hogy a küzdelem nagyon változó eredménnyel folyik.

Nyilvánosságra a titkos szerződésekkel.

Budapest, május 30.

Kopenhágából jelentik: Az Extrabladed jelenti Stockholmból: A pétervári munkás- és katonatanács 340 szavazattal 46 ellenében javaslatot fogadott el, amely felszólítja a kormányt, hogy a titkos szerződéseket hozza nyilvánosságra.

98 százalékos emelés. Cluj

Budapest, május 30.

Krisztiániából jelentik: A Tidens Tegn londoni távirata szerint tegnap bejelentették az alsóházban, hogy az élelmiszerek ára 98 százalékkal emelkedett. A cukor 172 százalékkal lett drágább. A hiányon kívül az uzsora is hozzájárult a dráguláshoz.

Hol van az angol nagykövet?

Budapest, május 30.

Stockholmból jelentik: Haparandából jelentik, hogy Buchanan elutazása, amelyet az orosz és angol kormány megcáfolt, még mindig homályba van burkolva. Bizonyosnak látszik, hogy a nagykövet nem utazott Haparandán át Angliába, hanem éppen úgy, mint annak idején Kitchenert, az Archangelszken át vezető utat választotta. Ugyanekkor egy másik Buchanan nevű személyiség is utazott ezen a vonalon s így kérdéses, melyik érkezett meg Londonba?

Harc a békéért.

Budapest, május 30.

Stockholmból jelentik: A pétervári munkástanács június 14-ére a munkások, a katonák és a parasztek képviselőinek általános kongresszusát hívta egybe e napirenddel: A háborúhoz való állásfoglalás. Harc a békéért. Forradalmi demokrácia és kormányhatalom. Előkészületek az alkotmányozó gyűlésre és az orosz nemzetiségi probléma.

Színház.

Téli Színház.

Csütörtök: Dicsőfalvy. (Operette-ujdonság 5-ödször) és Paraszttbecsület. (Lévy Ilona vendégjátékával. Rendes helyárrakkal. Bérlet 188 szám D)

Péntek: Az arany fácán. (Operette-ujdonság először. Bérlet 189 sz. A)

Szombat: D. u.: Szép asszony. (Ujdonság 7-edszer. Mérsékelt helyárrakkal.)

Szombat: Este: Az arany fácán. (2-szor. Bérlet 190 sz. B)

Vasárnap: D. u.: János vitéz. (Mérsékelt helyárrakkal.)

Vasárnap: Este: Az arany fácán. (3-szor. Bérlet 191. sz. C)

Arany fácán. Tekintve azt a nagy érdeklődést, mellyel a közönség a színház jegypénztárát ostromolja, feltétlenül fogunk este Gilbert fülbemászó zenéjének és a szereplő művészeknek tapsolni. Pénteken kerül ugyanis színházunkban Sugár Jolánnal, Papp Katinkával, Nagy Gyulával, Sümegeivel, Réthelyivel, Ujvári Ferencsel, Kozmával és Berky Józseffel a főszerepekben Gilbert új operettje, az „Arany fácán” bemutatásra. Az „Arany fácán” Németországban még a legkisebb vidéki színházakon is sorozatos előadásokat ért el „Die Fahrt ins Glück” címen. A pénteki előadáson kívül e héten még szombaton és vasárnap este — mind a három alkalommal rendes bérletfolyamban és rendes helyárrakkal — fog az „Arany fácán” színrekerülni.

Paraszttbecsület — vendégjátékkal. Holnap, csütörtökön este Mascagni csodaszép és buja zenéjű dalmítve, a „Paraszttbecsület” kerül színre. Ez előadásnak különös érdekességét ad az a körülmény, hogy Santuzát vendégjátékosként látjuk először a színházban. A jeles végzettségű szép hangú drámai énekesnője fogja játszani. Előtte Harsányi Zoltán a címszerepben Harsányi-Balázs egyfelvonásos operettje, a „Dicsőfalvy” fog színrekerülni.

Délutáni előadások. Szombaton délután a „Szép asszony” és vasárnap délután a „János vitéz” fog mérsékelt helyárrakkal előadásra kerülni.

A gyöngyösi tüzkatasztrófa és Homunculus V. Még csak egy napig, csütörtökön lesz „Homunculus” V. része és a „Gyöngyösi tüzkatasztrófa” a Szinkör-mozgóban látható.

A dinamit. Holnap, csütörtökön lesz Alvin Neussal a főszerepben a „Dinamit” c. bűnügyi dráma az Egyetem-mozgóban látható.

Idegen leány. Holnap, csütörtökön az „Idegen leány” című nagyszabású társadalmi dráma fog az Uránia-színházban színrekerülni.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Magyary Mihály

Szerkesztő: Dr. Polcz Radó ügyvéd.

BERLIN

Nagy Kávéház Deák Ferenc-utca 2.

Kitűnő fajborok, elsőrendű zenekar. Szives pártfogást kér!

PFERSCHY G.

256 (5—*)

Szinkör-mozgó.

Előadások hétköznapokon:	Előadások ünnep- és vásárnap
Első előadás 4 órákor	Első előadás 2 6
Második fél 6	Második „ 4 fél
Harmadik 7	Harmadik „ 5
Negyedik fél 9	Negyedik „ 7 fél
	Ötödik „ 8
	Hatodik „ 11 fél

Műsor:

Szerdán és csütörtökön

A gyöngyösi tüzkatasztrófa.

Szombaton

Hella hercegnő.

Vasárnap

A megingott bizalom.

Helyárak:

Páholyülés . . . . . 1:50 kor.
Földszinti ülés . . . . . 1 kor.
Alsó erkély . . . . . 70 fillér.
Felső erkély . . . . . 50 fillér.